

UCHWAŁA NR XXI/187/13
RADY GMINY WIDAWA
z dnia 27 marca 2013 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie z działalności Ośrodka za 2012 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 567, z 2013 r. poz. 153) w związku z art. 110 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 182) Rada Gminy Widawa uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje sprawozdanie kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie z działalności Ośrodka za 2012 rok, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Załącznik
do Uchwały Nr XXI/187/13
Rady Gminy Widawa
z dnia 27 marca 2013 r.*

**Sprawozdanie z działalności
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Widawie
za 2012 rok**

Widawa 2013

SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE	4
II. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WIDAWIE.....	4
III. REALIZACJA ZADAŃ PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WIDAWIE W ROKU 2012	5
IV. REALIZACJA PROJEKTU „POMAGAJĄC INNYM – POMAGAMY SOBIE” ..	27
V. NOWE ZADANIA – NOWE MOŻLIWOŚCI	27
VI. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE WIDAWA.....	31

I. WPROWADZENIE

„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. „Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.” [ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 182].

Jednostkami odpowiadającymi za realizację problematyki pomocy społecznej na poziomie gminy są gminne ośrodki pomocy społecznej.

Zadaniem gminnych ośrodków pomocy społecznej jest także rozwiązywanie problemów przy ścisłej współpracy z gminnymi i wojewódzkimi, a także rządowymi służbami społecznymi i organizacjami pozarządowymi. To właśnie one wspólnie winny inspirować istniejące organizacje do podejmowania inicjatyw i działań istotnych dla danego terenu i również pomagać w opracowywaniu programów rozwiązujących rozpoznane potrzeby poszczególnych grup społecznych, a także wskazywać możliwości pozyskania środków finansowych.

Pomoc społeczna spostrzegana jest przez ludzi, którzy nie mieli styczności z bezrobociem, ogólnie przyjętą biedą, jako zło konieczne i jako coś, co jest zbędne. Należy jednak pamiętać, iż pomoc społeczna będzie się rozwijać dopóty, dopóki będzie następowała znacząca pauperyzacja, czyli ubożenia społeczeństwa.

II. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WIDAWIE

1. Zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Widawie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie został powołany Uchwałą Nr XI/51/90 Gminnej Rady Narodowej w Widawie z dnia 28 lutego 1990 r.

W roku 2012 w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Widawie zatrudnionych było 10 pracowników na 9,5 etatu, z czego:

- 1) kierownik – 1 etat (wykształcenie wyższe magisterskie, studia podyplomowe z organizacji pomocy społecznej);
- 2) główna księgowa – 0/5 etat (wykształcenie policealne zawodowe);
- 3) pracownik socjalny – 1 etat (wykształcenie wyższe magisterskie kierunkowe);
- 4) specjalista pracy socjalnej – 3 etaty (wykształcenie policealne kierunkowe – 2 osoby, wyższe – 1 osoba);
- 5) starszy specjalista pracy socjalnej – 1 etat (wykształcenie średnie kierunkowe);
- 6) aspirant pracy socjalnej – 1 etat (wykształcenie średnie – 1 osoba);
- 7) administrator – 1 etat (wykształcenie wyższe niepełne);
- 8) Asystent rodziny – 1 etat (wykształcenie wyższe).

Ponadto w GOPS w Widawie został zorganizowany staż dla osoby bezrobotnej, mający na celu przygotowanie do pracy w charakterze pracownika biurowego. Staż zawodowy odbyła

jedna osoba w okresie od 04.04.2012 do 03.10.2012. Po zakończeniu stażu, została ze stażystą zawarta umowa zlecenia na okres, w związku z potrzebą wykonania archiwizacji dokumentów.

Pracownicy socjalni, jako wyodrębniona grupa zawodowa, mają obowiązek posiadać wykształcenie zgodnie z przepisami prawa. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pracownikiem socjalnym może być osoba, która posiada dyplom uzyskania tytułu zawodowego w zawodzie pracownik socjalny, dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych, dyplom wyższej szkoły zawodowej o specjalności praca socjalna lub ukończone studia wyższe o specjalności praca socjalna na jednym z kierunków: pedagogika, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie. Ustalono także dwa stopnie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego:

- I stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej ma na celu uzupełnienie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych,
- II stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej ma na celu pogłębienie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracy z wybranymi grupami osób korzystających z pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie spełnia wymóg art. 110, ust. 11 ustawy z dn. 12 marca 2004 r. dotyczący zatrudnienia ilości terenowych pracowników socjalnych. Zgodnie z ww. przepisem prawa OPS zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników.

Pracownicy Ośrodka w Widawie, w celu podniesienia swoich kompetencji zawodowych, uczestniczyli w roku 2012 w specjalistycznych szkoleniach. Szkolenia dotyczyły, między innymi tematów:

- „Praca socjalna ze środowiskiem lokalnym w małych ośrodkach pomocy społecznej” (2 osoby),
- „Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej” (1 osoba),
- Warsztaty z obsługi systemu POMOST (1 osoba),
- „Praca z osobą chorującą psychicznie – formy wsparcia” (1 osoba),
- „Motywowanie do podjęcia leczenia w oparciu o najnowsze badania psychologiczne” w ramach GKRPA (1 osoba).

Ponadto jeden pracownik podniósł swoje wykształcenie i ukończył dopełniające studia magisterskie.

III. REALIZACJA ZADAŃ PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WIDAWIE W ROKU 2012

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie realizuje zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnym, dodatków mieszkaniowych, wynikające m. in. z ustaw:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182);
- 2) ustawę z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2259 ze zm.);
- 3) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.);
- 4) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.);

- 5) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.);
- 6) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 ze zm.);
- 7) ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 86, poz. 732 ze zm.);
- 8) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.);
- 9) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 71, poz. 734 ze zm.);
- 10) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.);
- 11) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164 poz. 1027 ze zm.);
- 12) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205 poz. 1585 ze zm.);
- 13) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013, poz. 135);
- 14) innych przepisów prawnych, które przewidują realizację zadań przez ośrodek pomocy społecznej.

1. Pomoc społeczna – świadczenia niepieniężne.

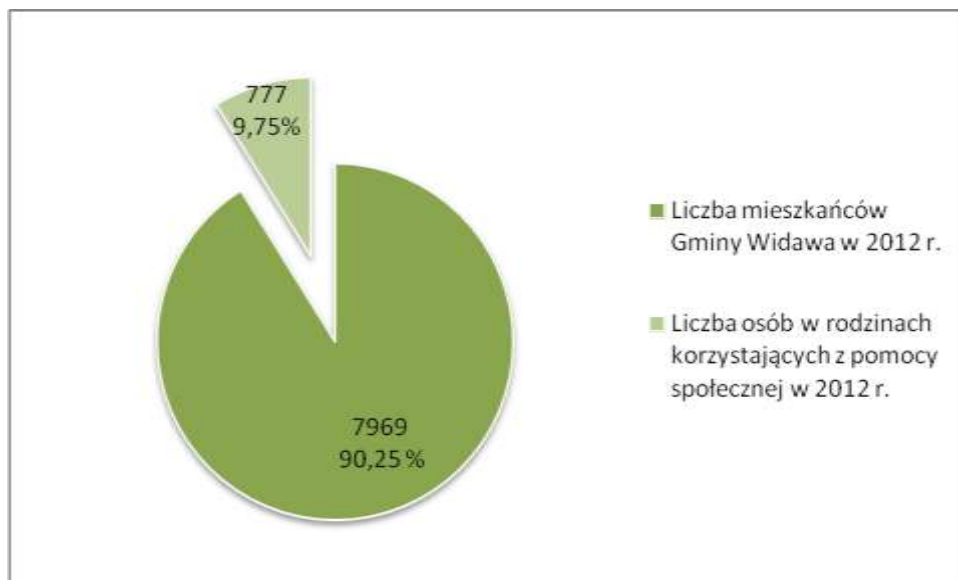
Pomocy Społecznej udziela się w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu i narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej, itp. Katalog przesłanek umożliwiających przyznanie świadczeń z pomocy społecznej jest otwarty i tak naprawdę można przyznać świadczenia również w innych przypadkach, niż przewiduje to ustawa, pod warunkiem, że są uzasadnione i konieczne dla dobra osoby lub rodziny, a także najbliższego otoczenia (racjonalne i celowe).

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, do dnia 30.09.2012 r. przysługiwało osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekraczał kwoty **netto 477 zł** miesięcznie, natomiast osobie w rodzinie, w której dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty **netto 351 zł** miesięcznie. W dniu 1 października 2012 r. weszło w życie ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, na podstawie którego prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **netto 542,00 zł** miesięcznie, natomiast osobie w rodzinie, w której dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **netto 456,00 zł** miesięcznie.

W Gminie Widawa, wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r., korzystających rodzin ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej było 298 (w roku 2011 – 360 rodziny), co łącznie stanowiło 777 osób w rodzinach. W stosunku do ogółu społeczeństwa zamieszkującego

Gminę, stanowi to 9,75 % osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Świadczeniami pomocy społecznej, w tym przypadku są zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe oraz zasiłki specjalne celowe.

Wykres nr 1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w odniesieniu do ogółu mieszkańców w 2012 r.

Źródło: opracowanie własne.

W zakresie pomocy społecznej, w 2012 roku wydano, 748 decyzje administracyjnych. Od wydanych decyzji złożono 1 odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Sieradzu. Decyzja została utrzymana w mocy przez organu II instancji.

Praca socjalna

Świadczenie pomocy w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym Gminy o charakterze obowiązkowym. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Najważniejszym zadaniem w pomocy społecznej jest praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom. Polega ona na:

1. Wspomaganiu jednostek i ich rodzin, we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Cel ten obejmuje swym zakresem zapewnienie podstawowych warunków życia tym wszystkim, którzy z różnych przyczyn są ich pozbawieni oraz zminimalizowanie negatywnych skutków tego stanu rzeczy.
2. Wspomaganie grup i społeczności na rzecz ich rozwoju oraz kształtowanie lokalnej polityki społecznej.

Dla realizacji powyższych celów pracy socjalnej pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie podejmują szereg działań, które można przedstawić w następujący sposób:

a) analiza i ocena zjawisk wymagających świadczenia pomocy oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń:

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych (diagnoza),
- analiza sytuacji klienta na podstawie sporządzonych sprawozdań,
- analizy dot. aktywności w poszukiwaniu pracy przez klientów,
- analizy zasadności świadczonej pomocy na rzecz klienta,
- analiza sytuacji dzieci w rodzinie i ich potrzeby (dożywianie, kolonie, paczki świąteczne),
- monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych i starszych (regularne wejścia w środowisko celem kontroli świadczonych usług i zabezpieczenia bieżących potrzeb),
- analiza potrzeb osób psychicznie chorych,

b) prowadzenie poradnictwa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej:

- udzielanie przez pracowników socjalnych informacji o prawach i uprawnieniach dla klientów GOPS.

Pracownicy socjalni podejmowali wobec podopiecznych Ośrodka **pracę socjalną** oraz **szeroko rozumiane poradnictwo**. Były to działania mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna podejmowana była praktycznie podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie Ośrodka.

W roku 2012 pomocą, w postaci pracy socjalnej, zostało objętych 183 rodziny, co daje 493 osoby w rodzinach. Udzielono pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej 24 rodzinom, co daje 66 osób w rodzinach.

Praca socjalna metodą kontraktu socjalnego:

Kontrakt socjalny spisuje się w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. W kontrakcie znajduje się m.in. wyszczególnienie ustalonych z pracownikiem socjalnym działań, które powinna podjąć osoba/rodzina w celu poprawienia swojej sytuacji. Kontrakt zawiera ocenę sytuacji rodzinnej lub majątkowej, a także informacje dotyczące potrzeb danej rodziny. W kontrakcie pracownik socjalny spisuje również działania, do których zobowiąże się rodzina (znalezienie pracy, podjęcie leczenia odwykowego) oraz konkretny termin ich rozpoczęcia i zakończenia. W kontrakcie odnotowuje się również wszystkie uwagi, dotyczące realizacji kontraktu. Okres, na jaki zawierany jest kontrakt socjalny dostosowywany jest z jednej strony do sytuacji życiowej, w jakiej znajduje się osoba zawierająca kontrakt, a z drugiej – do form wsparcia, zaproponowanych przez Ośrodek. Klient otrzymuje jeden egzemplarz kontraktu, drugi egzemplarz pozostaje w teczce klienta. W 2012 r., z klientami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie, podpisano 16 kontraktów socjalnych, z czego 14 zakończyło się zgodnie z założeniami.

Tabela nr 1. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2011 i 2012.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin 2011	Liczba osób w rodzinach 2011	Liczba rodzin 2012	Liczba osób w rodzinach 2012
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	360	970	289	777
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	0	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	360	970	289	777
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	238	763	183	493
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	108	332	24	66
Praca socjalna prowadzona w oparciu o KONTRAKT SOCJALNY 1)	LICZBA KONTRAKTÓW SOCJALNYCH W 2011		LICZBA KONTRAKTÓW SOCJALNYCH W 2012	
	21		16	

Działania realizowane przez system pomocy społecznej w Widawie w odniesieniu do istniejących problemów i negatywnych zjawisk społecznych

BEZROBOCIE

Praca socjalna z bezrobotnymi to ogół działań podejmowanych przez pracownika socjalnego przy współdziałaniu klienta, zmierzających do życiowego i zawodowego usamodzielnienia osób i rodzin dotkniętych problemem bezrobocia. Zakres podejmowanych działań determinowany jest oceną – diagnozą sytuacji klienta, zgodnie z wypracowanymi standardami. Ocena sytuacji – diagnoza bezrobocia obejmuje obszary: wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, doświadczenia zawodowego, funkcjonowania w środowisku zawodowym, relacji międzyludzkich, stanu zdrowia fizycznego i psychicznego, umiejętności poszukiwania pracy oraz oceny aktywności na rynku pracy. Sytuację i współpracę z bezrobotnym formułuje się w kontekście jego możliwości oraz funkcjonowania systemu rodzinnego. W oparciu o powyższe obszary formułowane są cele pracy socjalnej do których należą w szczególności:

- przywrócenie zdolności do funkcjonowania na rynku pracy lub w środowisku pracy,
- aktywizacja zawodowa,
- zmiana motywacji i postaw klienta wobec pracy i jej poszukiwania,
- przygotowanie do funkcjonowania w środowisku społecznym w sytuacji długotrwałej niemożności podjęcia zatrudnienia,
- określenie sytuacji zdrowotnej,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych, w tym także pomoc w uzyskaniu dokumentacji niezbędnej do określenia tychże uprawnień w przyszłości.

Pracę socjalną z bezrobotnym charakteryzują zasady warunkowania pomocy, indywidualizacji, pomocniczości, podmiotowego traktowania i partnerskich relacji oraz aktywizowania bezrobotnego w oparciu o posiadane przez niego zasoby. Pracownicy

utrzymują stały kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy w Łasku, dzięki czemu posiadają aktualną informację o organizowanych szkoleniach, kursach zawodowych. W sezonie letnim osoby bezrobotne mobilizowane są do prac sezonowych. Pracownicy mobilizują również bezrobotnych podopiecznych do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Praca socjalna na rzecz osób niepełnosprawnych to działalność skierowana na ich aktywizację, wzmocnienie samodzielności, motywowanie do samodzielnego radzenia sobie w codziennych sprawach życiowych do podejmowania aktywności domowej i zawodowej. Ważnym elementem jest budowanie i wzmacnianie potencjału opiekuńczego tworzonego przez rodzinę i najbliższe otoczenie oraz udzielanie wsparcia (informacyjnego, emocjonalnego, materialnego, wsparcia przez świadczenie usług, wsparcia w rozwoju.)

Praca socjalna z osobami niepełnosprawnymi obejmuje diagnozę w zakresie:

- przyczyny niepełnej sprawności,
- ocenę i pomiar niepełnosprawności,
- postawy osób niepełnosprawnych wobec własnej niepełnosprawności,
- zmiany ról i pozycji społecznych, w związku z niepełnosprawnością,
- ograniczenie i potencjał osoby niepełnosprawnej,
- postawy rodziny wobec osoby niepełnosprawnej,
- wydolności opiekuńczej rodziny (poziomu sprawności fizycznej i psychicznej członków rodziny, pełności i niepełności rodziny, wielodzietności, fazy życia rodziny, motywacji, dyspozycyjności członków rodziny, sytuacji bytowej, wiedzy i umiejętności),
- diagnozę środowiska sąsiedzkiego – sieć wsparcia.

Poradnictwo specjalistyczne.

Pracownicy socjalni, w ramach pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi, udzielali również porad dotyczących:

- możliwości ustalania niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności,
- rodzajów ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym,
- możliwość uzyskania dofinansowania do różnych rehabilitacji społecznej i rehabilitacji zawodowej,
- możliwość uzyskania świadczeń z pomocy społecznej przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych,
- pomocy w nawiązaniu kontaktu z odpowiednią organizacją pozarządową, placówką specjalistyczną, instytucją, itp.

Pracownicy socjalni utrzymywali stały kontakt z ośrodkami zdrowia, poradniami specjalistycznymi, szpitalami, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie "AMICUS" w celu zapewnienia opieki lekarsko – pielęgniarzkiej, organizowana była również pomoc sąsiedzka, kompletowali dokumentację niezbędną do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej lub Zakładzie Opiekuńczo – Lecznicznym, kierowali osoby do Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności w celu uzyskania grupy inwalidzkiej, wypełniali wnioski i opinie dla kombatanów, kierowali osoby do Środowiskowego Domu Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej.

W ramach pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi w 2012 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie skierował 11 osób do Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Łasku oraz wydał 54 decyzje kierujące do dziennego ośrodka wsparcia, tj. do Środowiskowego Domu Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej.

STARZEJĄCE SIĘ SPOŁECZEŃSTWO

Obserwujemy pogłębiającą się tendencję starzenia się społeczeństwa. Rodzi to nowe problemy. Ludzie starsi znajdują się często w trudnej sytuacji materialnej, łączy się to dodatkowo z problemami zdrowotnymi oraz brakiem ofert spędzenia czasu wolnego dla ludzi starszych i samotnych.

Osobom w podeszłym wieku, niepełnosprawnym, wymagającym pomocy osób drugich w czynnościach dnia codziennego, pielęgnacji, świadczone są usługi opiekuńcze realizowane przez Ośrodek. Obejmują one pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Praca socjalna na rzecz osób starszych to działalność skierowana na pomoc w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych związanych z pielęgnacją ciała, robieniem zakupów, porządkami domowymi, utrzymywaniem więzi społecznych poszerzonych spędzaniem wolnego czasu.

Praca socjalna z osobami starszymi obejmuje diagnozę w zakresie:

- rodzaju starzenia się,
- postawy wobec własnej starości,
- samotności osoby starszej,
- pomiaru wymaganego zakresu, rodzaju wsparcia,
- postaw rodziny wobec osoby starszej,
- wydolności opiekuńczej rodziny,
- diagnozę środowiska sąsiedzkiego-sieć wsparcia,
- dostępność do instytucji pomocowych (lekarz, pielęgniarz).

W ramach pracy socjalnej z osobami starszymi, w 2012 r. z usług opiekuńczych korzystało 6 osób, natomiast w Domach Pomocy Społecznej przebywało 7 osób. Z czego pobyt Gmina Widawa dofinansowywała 6 osobom, natomiast 1 osoba pokrywała całość kosztów utrzymania w DPS. Na co została podpisana stosowna umowa. Łączna kwota, jaką Gmina przeznaczyła na dofinansowanie pobytu w domach pomocy społecznej to 65 473,00 zł.

RODZINY DYSFUNKCYJNE

Dysfunkcyjność dotyczy zachowania lub niewypełniania jednej lub wielu funkcji rodziny. Nie wszystkie problemy dotyczące rodzinę prowadzą do patologii, ale ze względu na negatywne konsekwencje dla życia społecznego i jednostek, znajdują się w centrum zainteresowania odpowiednich instytucji i specjalistów. System opieki nad dzieckiem i rodziną stanowi jeden z elementów zadań w zakresie pomocy społecznej, polityki prorodzinnej oraz profilaktyki uzależnień. Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych.

Praca socjalna na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi w pierwszej kolejności ma na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci, takich jak: wyżywienie, odzież stosownie do pory roku, odpowiednie warunki mieszkaniowe – w tym miejsce do spania, nauki i zabawy.

Ważnym elementem tej pracy jest również zwracanie uwagi na warunki sanitarno – higieniczne panujące w środowisku rodzinnym.

Celem pracy socjalnej jest także pomoc i wsparcie w przewycięzaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań, jak również przeciwdziałanie powstawaniu, czy pogłębianiu się demoralizacji i patologii całej rodziny, jak również poszczególnych jej członków.

Pracę socjalną poprzedza ocena i diagnoza sytuacji rodziny, w tym m.in. określenie sytuacji dziecka w rodzinie oraz deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci. W ramach pracy socjalnej, w sytuacji zagrożenia (szczególnie dobra i bezpieczeństwa dziecka), podejmowane są działania interwencyjne. Ważną rolę w prowadzonej pracy socjalnej odgrywa współpraca z innymi instytucjami zajmującymi się daną rodziną, np. szkołą, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, sądem rodzinnym, służbą zdrowia, policją, itp.

Praca socjalna z rodzinami, w których występuje problem opiekuńczo – wychowawczy, jest skierowana do tych rodzin, które posiadają dzieci do 18 roku życia, w których występuje przynajmniej jedna z podanych niżej dysfunkcji:

- 1) alkoholizm, narkomania rodziców powodujące w następstwie demoralizację dzieci i braki w zaspokajaniu podstawowych potrzeb rodziny;
- 2) przemoc w rodzinie powodująca konieczność zajęcia się w ramach pracy socjalnej ofiarami przemocy i jej sprawcą;
- 3) zaburzenia lub choroba psychiczna członka rodziny;
- 4) niedojrzałość emocjonalna matki, brak ojca, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, której następstwem jest niewłaściwe pełnienie ról rodzicielskich, zaniedbywania opiekuńczo – wychowawcze dzieci;
- 5) problemy wychowawcze z dziećmi, zarówno w środowisku rodzinnym, jak i szkolnym w wyniku czego rodziny często objęte są kuratelą sądową, a dzieci pomocą w formie uczestnictwa w zajęciach świetlicy środowiskowej;
- 6) zaniedbania względem dzieci zarówno w sferze opiekuńczo – wychowawczej, emocjonalnej jak i szkolnej.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie w ramach pracy socjalnej na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, współpracowali z nauczycielami, świetlicami socjoterapeutycznymi, Sądem, pedagogami szkolnymi, komisariatem Policji w Widawie, Kuratorami Sądowymi, uzgadniali wizyty w poradniach, pomagali w pisaniu pozwów alimentacyjnych, rozwodowych, itp. Ważnym elementem pracy z ww. rodzinami było objęcie ich pomocą i wsparciem asystenta rodziny. W 2012 r. z takiej formy pomocy skorzystało 14 rodzin.

Program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie w ramach udzielania świadczeń niepieniężnych przyznaje pomoc w zakresie dożywiania. Pomocy takiej udzielono w 2012 roku 250 osobom z terenu Gminy Widawa na łączną sumę 77 330,00 zł (dotacja – 47 735,00 zł, środki własne – 29 595,00 zł). Warunkiem uprawniającym przyznanie tego typu pomocy rodzinom jest spełnienie kryterium ustawowego w wysokości 150% kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej. Dyrektor szkoły (przedszkola) udziela pomocy bez ustalania sytuacji materialnej rodziny (rodzinny wywiad środowiskowy) oraz bez decyzji administracyjnej wydanej przez ośrodek pomocy społecznej. Stosowną informację o udzieleniu pomocy w tym trybie dyrektor szkoły (przedszkola) przekazuje ośrodkowi pomocy społecznej właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka. Liczba dzieci i uczniów nie może przekroczyć 20 % liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. W roku 2012 na wniosek dyrektorów szkół objętych programem było 38 uczniów.

Tabela nr 2. Zestawienie świadczeń i finansowanie programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2012 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓLEM	w tym:		
		dzieci do 7 roku życia	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej
		OGÓLEM	OGÓLEM	OGÓLEM
Rzeczywista liczba osób objętych programem	250	58	153	51
w tym liczba osób korzystających z:	197	52	151	6
– posiłku				
– zasiłku celowego	63	12	7	45
– świadczenia rzeczowego	0	0	0	0
Koszt programu ogółem	77 330	X	X	X
z tego: środki własne	29 595	X	X	X
dotacja	47 735	X	X	X

Tabela nr 3. Pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓLEM
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	30
Liczba rodzin	30
Liczba osób w rodzinach	63
Liczba świadczeń	39
Kwota świadczeń	5580
z tego: środki własne	5580
dotacja	0
Koszt jednego świadczenia	143,08

Celem programu jest ograniczenie zjawiska głodu i niedożywienia w szczególności wśród: dzieci, młodzieży, osób dorosłych, chorych oraz niepełnosprawnych, z gospodarstw domowych o najniższych dochodach, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji i zakłada on objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży oraz osoby dorosłe wymagające wsparcia w postaci posiłku z terenu gminy Widawa.

Pomoc w formie dożywiania udzielana była w zależności od sytuacji rodzinnej i dochodowej rodziny lub opiekunów dziecka, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego

z powodów wymienionych w art. 7 pkt. 2-15 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

W przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nie uzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, mogła być przyznana pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności.

Pomoc przyznawana była na wniosek osoby zainteresowanej, rodziców dziecka, opiekunów prawnych, rodziców zastępczych, pracownika socjalnego lub innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej, przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych.

Dożywianie w szkołach Gminy Widawa odbywa się na zasadach określonych przez dyrektora danej placówki. Szkoła winna spełniać kryteria określone dla miejsc przeznaczonych do dożywiania.

2. Pomoc społeczna – świadczenia pieniężne.

W roku 2012 dominującymi przyczynami korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Widawa były: długotrwała lub ciężka choroba (161 rodzin), bezrobocie (160 rodzin), ubóstwo (124 rodziny), niepełnosprawność (107 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (54 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (25 rodziny), alkoholizm (23 rodziny), trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego (6 rodzin), bezdomność (1 rodzina), zdarzenie losowe (1 rodziny), sytuacja kryzysowa (1 rodzina).

Pomimo możliwości zatrudnienia, nadal w Gminie Widawa występuje bezrobocie ukryte oraz praca nielegalna. Związane jest to w głównej mierze z przyjętymi negatywnymi wzorcami zachowań w rodzinie, brakiem odpowiedzialności za swoją przyszłość, niskim wykształceniem, niską świadomością, brakiem przewidywalności, życiem „z dnia na dzień”, itp.

Tabela nr 4. Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Widawa w latach 2011 i 2012

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2011 r.	Liczba osób w rodzinach w 2011 r.	Liczba rodzin 2012 r.	Liczba osób w rodzinach w 2012 r.
UBÓSTWO	120	356	124	361
SIEROCTWO	2	3	0	0
BEZDOMNOŚĆ	6	9	1	1
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	22	118	25	130
W TYM:				
WIEŁODZIETNOŚĆ	19	110	21	119
BEZROBOCIE	195	551	160	443
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	99	209	107	200
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	117	291	161	412
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	8	32	54	200
W TYM:				
RODZINY NIEPEŁNE	6	20	22	59
RODZINY WIEŁODZIETNE	2	12	12	66
PRZEMOC W RODZINIE	0	0	0	0

POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0	0
ALKOHOLIZM	26	61	23	45
NARKOMANIA	1	1	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	7	13	6	10
BRAK UMIEJĘTNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA MŁODZIEŻY OPUSZCZAJĄCEJ PLACÓWKI OPIEKUNTCZO - WYCHOWAWCZE	0	0	-----	-----
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	0	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	3	6	1	1
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0	1	3
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0	0

W roku 2012 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie wypłacał, z powodu niepełnosprawności, 63 **zasiłki stałe** (2011 – 64 osób), z czego 54 osobom (2011 – 49 osób) opłacano składki zdrowotne w ramach ubezpieczenia społecznego.

Zasiłek stały przysługuje osobie pełnoletniej niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, pod warunkiem spełnienia kryteriów dochodowych określonych w ustawie. Wysokość zasiłku stałego uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby lub rodziny. Stanowi różnicę pomiędzy dochodem realnym, a kryterium określonym w ustawie o pomocy społecznej. Kwota zasiłku stałego, do dnia 30 września 2012 r. nie mogła być wyższa niż 444 zł miesięcznie dla osoby samotnie gospodarującej. Od dnia 1 października 2012 r. weszło w życie ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i wysokość zasiłku stałego nie może być wyższa niż **529,00 zł** dla osoby samotnie gospodarującej. Zasiłki stałe oraz środki na opłacanie składek zdrowotnych pochodzą z budżetu Wojewody Łódzkiego w ramach dotacji celowej na realizację zadań własnych. Liczba zasiłków stałych w porównaniu z rokiem 2011 praktycznie utrzymuje się na podobnym poziomie.

Z budżetu Wojewody, w ramach zadań własnych gminy, wypłacane są również **zasiłki okresowe** z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, itp. Zasiłek okresowy dla osoby samotnie gospodarującej przyznaje się w wysokości do różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem realnym danej osoby. W przypadku rodziny zasiłek wynosi do różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a realnym dochodem danej rodziny. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 50% danej różnicy, o której mowa wyżej. Tę część zasiłku (50%) opłacane jest z budżetu państwa. Gmina Widawa partycypuje w kosztach wypłat zasiłków okresowych.

W Gminie Widawa w roku 2012 przyznano 44 rodzinom (2011 – 47) w formie zasiłków okresowych na łączną kwotę 25 837,94 zł (dotacja – 22 952,39 zł). Głównym powodem przyznania zasiłków było bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba i niepełnosprawność. W roku 2012 Gmina Widawa dofinansowała wypłatę zasiłków okresowych w wysokości 2885,55 zł.

Zasiłki celowe przyznaje się w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części kosztów lub całości zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Również osobom bezdomnym, w ramach zasiłku

celowego można pokryć koszty świadczenia zdrowotnego lub biletu kredytowanego. Ośrodek przyznał w 2012 roku, zasiłki celowe dla 198 rodzin, co stanowiło 477 osób w rodzinach. Zasiłki celowe wypłacono na łączną kwotę 65 586,44 zł.

Zasiłki celowe przyznaje się również w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej i w tym przypadku nie jest brany pod uwagę dochód. W 2012 r. został wypłacony 1 zasiłek celowy dla rodziny poszkodowanej w powodzi w 2010 r. w kwocie 20 000,00 zł. Zasiłek ten był przeznaczony na remont i odbudowę lokalu mieszkalnego. Kwota wypłaconego zasiłku pochodziła w 100 % z dotacji Budżetu Państwa.

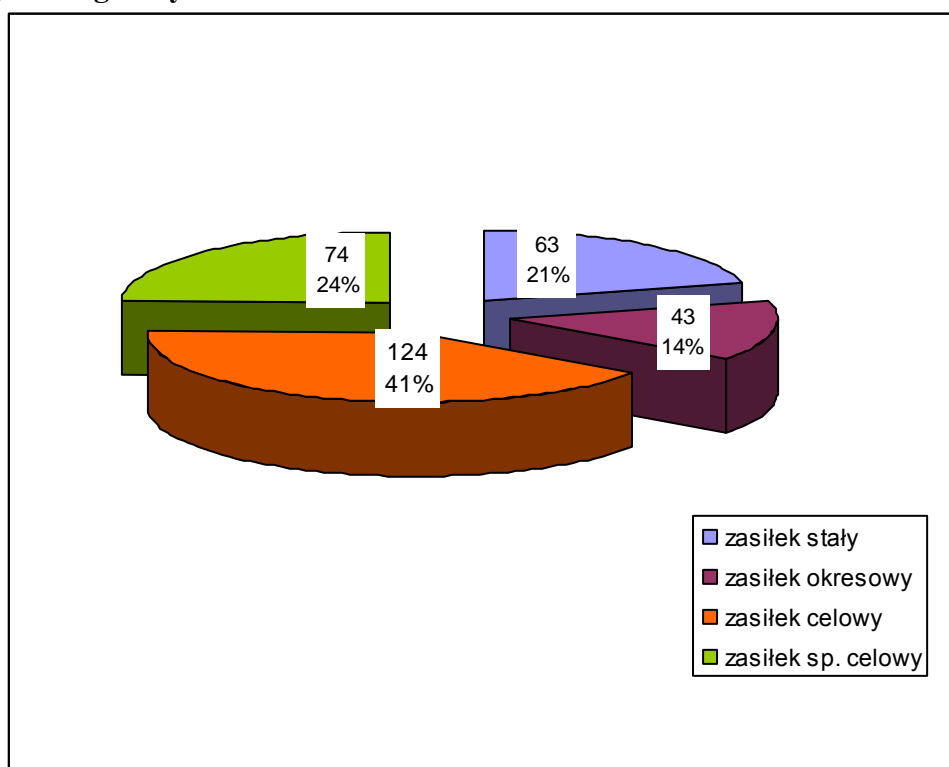
W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego można przyznać **specjalny zasiłek celowy** w wysokości nie przekraczającej kryteria dochodowe ustalone w ustawie o pomocy społecznej. W roku 2012 Ośrodek wypłacił 74 rodzinom specjalne zasiłki celowe na łączną kwotę 22 802,00 zł. W rodzinach tych przebywało 168 osób.

Tabela nr 5. Udzielone świadczenia w 2012 – zadania własne gminy.

Formy pomocy	Liczba osób, którym decyzjami przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	451	x	407 622	298	777
ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM (dotowane)	63	613	225 375	63	84
w tym przyznany dla osoby: samotnie gospodarującej	51	511	199 344	51	51
pozostającej w rodzinie	12	102	26 031	12	33
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	43	112	28 407	43	107
z tego: środki własne	x	x	5 455	x	x
dotacja	x	x	22 952	x	x
w tym przyznane z powodu: bezrobocia	33	88	21 373	33	78
długotrwałej choroby	8	16	5 562	8	24
niepełnosprawności	3	8	1 472	3	7
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0
Schronienie	0	0	0	0	0
Posiłek	235	26 416	78 017	105	446
w tym dla dzieci	229	26 025	68 413	104	444
Ubranie	0	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze	6	428	1457	6	6
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom nie niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczenia na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ	0	0	0	0	0
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	1	1000	0	0
Zasiłki celowe w formie biletu kredytowego	0	0	0	0	0
Sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0
Inne zasiłki celowe i w naturze:	203	x	65 586	198	477
w tym zasiłki specjalne	75	126	22 802	74	168
POMOC NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE	0	0	0	0	0
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	0	0	0	0	0
INTERWENCJA KRYZYSOWA	0	0	0	0	0
PRACA SOCJALNA	x	x	x	183	493

Wykres nr 2. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia pieniężne w Gminie Widawa, według danych na 31.12.2012 r.

Źródło: opracowanie własne.

3. Pozostałe zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z zakresu pomocy społecznej.

Kolejnym zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie jest koordynacja realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Wójt Gminy Widawa powierzył koordynację nad wdrażaniem Strategii sekretarzowi Gminy Widawa, we współpracy z kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie. Zgodnie z ww. Strategią, do dnia 31 stycznia 2013 r., kierownik GOPS opracowywał i przedstawił do akceptacji Wójta Gminy Widawa Raport z realizacji GSRPS w roku 2012 r. Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie realizuje i koordynuje programy „Wsparcia rodziny dla Gminy Widawa na lata 2012 -2014” oraz „Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Widawa na lata 2012-2020”.

4. Dodatki mieszkaniowe.

Ustawodawca w art. 3 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych określił, iż dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym. W zależności od liczby członków rodziny ważnym kryterium przyznania dodatku jest powierzchnia normatywna przypadająca na jedną osobę w mieszkaniu lub domu

jednorodzinny. Innym kryterium przyznania dodatku mieszkaniowego jest informacja o zaległościach czynszowych danej rodziny.

W 2012 roku Ośrodek wypłacił 15 rodzinom dodatki mieszkaniowe, z czego 3 rodziny zamieszkiwały budynki będące w zasobie gminnym, 9 w zasobie wspólnoty mieszkaniowej, 3 w zasobie prywatnym. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, w roku 2012, wydatkował 30 426,16 zł na dodatki mieszkaniowe.

5. Świadczenia rodzinne.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne;
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Do 30.09.2012 r. zasiłek rodzinny przysługiwał osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 504,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługiwał, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 583,00 zł. Od 01.10.2012 r. zaczęło obowiązywać Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o Zasiłek rodzinny oraz wysokość świadczeń rodzinnych, które wprowadziło nowe kryteria dochodowe, tj. 539,00 i 623,00.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18 roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Do 30.09.2012 r. wysokość zasiłku rodzinnego wynosiła miesięcznie:

- 1) 68,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) 91,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 3) 98,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

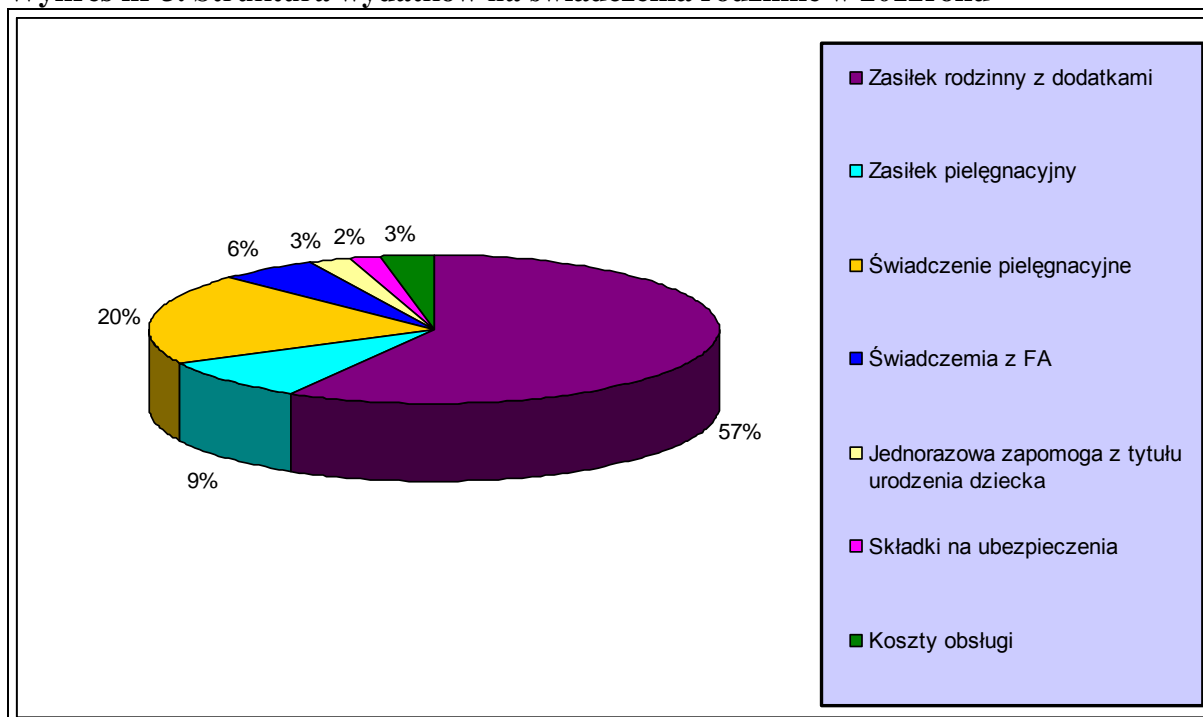
Natomiast od dnia 01.10.2012 zasiłek rodzinny wynosi analogicznie 77,00 zł, 106,00 zł oraz 115,00 zł.

Bez zmian pozostały dodatki do zasiłku rodzinnego, i tak dodatki z tytułu:

- 1) urodzenia dziecka – 1000 zł;
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400 zł miesięcznie;
- 3) samotnego wychowywania dziecka – 170 zł miesięcznie na jedno dziecko, nie więcej niż 340 na wszystkie dzieci; w przypadku dziecka niepełnosprawnego wysokość tę zwiększa się o kwotę 80 zł nie więcej niż 160 zł na wszystkie dzieci;
- 4) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 80 zł miesięcznie na trzecie i następne dzieci;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 60 zł miesięcznie na dziecko do 5 r. ż. oraz 80 zł na dziecko powyżej 5 r. ż.;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego – 100 zł raz w roku;

- 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 90 zł miesięcznie na zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się szkoła lub 50 zł na dojazd do miejscowości, w której znajduje się szkoła.

Wykres nr 3. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w 2012 roku

Źródło: opracowanie własne.

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się **jednorazową zapomogę** w wysokości 1.000 zł na jedno dziecko niezależnie od dochodu rodziny.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Przysługuje w wysokości 153,00 zł miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu;
- 2) innym osobom, na których, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.), ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) opiekunowi faktycznemu dziecka
- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
Osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy nie ma osoby spokrewnionej w pierwszym stopniu albo gdy osoba ta nie jest w stanie sprawować opieki,

nad osobą niepełnosprawną. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w wysokości 520,00 zł miesięcznie, za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 świadczenia pielęgnacyjnego za każdy dzień.

Świadczenia pielęgnacyjne nie przysługują, jeżeli:

- 1) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
- 2) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na inną osobę w rodzinie lub poza rodziną;
- 3) osoba wymagająca opieki:
  - a) pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
  - b) została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej z dzieckiem, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej;
- 4) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na to dziecko;
- 5) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, albo do świadczenia pielęgnacyjnego na tę lub inną osobę w rodzinie lub poza rodziną;
- 6) na osobę wymagającą opieki członek rodziny jest uprawniony za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W 2012 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Osoby mające w 2012 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992, z późn. zm.), otrzymały dodatkowe świadczenie w wysokości 100 zł miesięcznie. Pomoc była przyznawana na wniosek ww. osób. Z tej formy wsparcia w 2012 roku skorzystało 13 osób. Kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 15 500,00 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie w roku 2012 wydał 816 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń rodzinnych, w tym 27 odmownych. Od ww. decyzji złożono 4 odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Sieradzu. Organ II Instancji, wszystkie 4 decyzje utrzymał w mocy.

Tabela nr 6. Zestawienie wypłaconych świadczeń rodzinnych w 2012 roku.

Lp.	Wyszczególnienie świadczenia	Realizacja świadczeń w roku 2012			Razem wykorzystana dotacja w 2012 r.
		Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń	
1	zasiłek rodzinny, z tego:	1 200	10 051	893 857,00	893 857,00
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 r. ż.	X	2199	152394,00	152394,00
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 r. ż. do ukończenia 18 r. ż.	X	6713	627053,00	627053,00
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18 r. ż. do ukończenia 24 r. ż.	X	1139	114410,00	114410,00
2	dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychow.	38	313	117046,78	117046,78
3	dodatek z tytułu urodzenia dziecka	33	33	33000,00	33000,00
4	dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	57	421	72370	72370
5	dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	34	259	19400,00	19400,00
6	dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	644	644	64400,00	64400,00
7	dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	260	2022	112460,00	112460,00
8	dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	120	1047	83760,00	83760,00
9	zasiłek pielęgnacyjny	150	1457	222921,00	222921,00
10	świadczenie pielęgnacyjne	93	932	472993,70	472993,70
11	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	61	61	61000,00	61000,00
12	świadczenie z funduszu alimentacyjnego	32	415	134185,12	134185,12
13	składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	29	294	40757,27	40757,27
14	koszty obsługi	X	X	70980,58	70980,58
15	Ogółem	X		2399131,45	2399131,45

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, w ramach świadczeń rodzinnych, w roku 2012, opłacał 29 składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz 29. składek na ubezpieczenie zdrowotne. Składki opłacane były w ramach świadczeń pielęgnacyjnych z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem przysługuje matce lub ojcu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

6. Fundusz alimentacyjny.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 z późn. zm.).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
  - jeżeli wynika to z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
  - jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
  - przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich oraz zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.),
  - przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli osoby te zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy, w którym otrzymują świadczenia z funduszu alimentacyjnego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ww. ustawy oznacza egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- 1) braku podstawy prawnej do pojęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika;
- 2) braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Zmiany w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów dokonuje się po wpływie tytułu wykonawczego do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne od miesiąca, w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- 1) została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej;
- 2) zawarła związek małżeński.

W roku 20112 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie wypłacił 32 osobom środki z funduszu alimentacyjnego, na łączną kwotę 134 185,12 zł.

DEŁŹNICY ALIMNETACYJNI.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7, z późn. zm.) podejmuje organ właściwy dłużnika, tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Realizacja ww. ustawy może być także przekazana do jednostki organizacyjnej gminy np. do ośrodka pomocy społecznej.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowane są na wniosek organu właściwego wierzyciela tj. wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej, jeśli:

- 1) osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 2) osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złoży do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

Wniosek osoby uprawnionej o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy może złożyć do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Egzekucja bezskuteczna w rozumieniu przepisów ww. ustawy to egzekucja, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Prawo to przysługuje niezależnie od tego, czy w sprawie jest wypłacane świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Jeśli osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, nie musi ona składać odrębnego wniosku w sprawie podjęcia działań wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ organ wypłacający świadczenie z urzędu wystąpi o podjęcie takich działań do organu właściwego dłużnika.

Wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego składa się w organie wypłacającym świadczenia z funduszu alimentacyjnego w gminie wierzyciela. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów. O takie zaświadczenie może także wystąpić do komornika organ właściwy wierzyciela. Powyższe zaświadczenie może zostać zastąpione oświadczeniem osoby składającej wniosek.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych przez organ właściwy dłużnika.

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

Organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania

się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się, jako bezrobotny oraz informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika. Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

- 1) złożenia oświadczenia majątkowego;
- 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy;
- 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych organ właściwy dłużnika: składa wniosek o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) oraz kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Czynności podejmowane przez organ wypłacający świadczenie z funduszu alimentacyjnego w odniesieniu do dłużników alimentacyjnych.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty. Organ właściwy wierzyciela wydaje, po zakończeniu okresu świadczeniowego lub po uchyleniu decyzji w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, decyzję administracyjną w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Należności te podlegają ściągnięciu w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.).

Organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu:

- 1) informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 2) decyzję w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 3) informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu:
  - a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
  - b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 z późn. zm.) zaliczek alimentacyjnych,
  - c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 45, poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 22 i ust. 2a ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424, z późn. zm.), organ właściwy wierzyciela, tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej, w zakresie określonym w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przekazuje do biura informacji gospodarczej informacje o zobowiązaniu albo zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości w ich regulowaniu za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów odnosi się do następujących zobowiązań dłużnika alimentacyjnego:

- 1) należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy;
- 2) należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej;
- 3) należności wierzyciela alimentacyjnego;
- 4) należności likwidatora funduszu alimentacyjnego powstałych z tytułu świadczeń alimentacyjnych wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, w 2012 roku podjął działania wobec 16 dłużników alimentacyjnych, tj.:

- 1) wystąpiono z 24 wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników do właściwych organów dłużników;
- 2) przeprowadzono 12 wywiadów alimentacyjnych i odebrano oświadczenie majątkowe od dłużników przebywających na terenie gminy;
- 4) skierowano 3 wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy w Łasku o aktywizację zawodową dłużników;
- 5) skierowano 2 wnioski, do Starosty Łaskiego o zatrzymanie prawa jazdy dłużników alimentacyjnych;
- 6) skierowano 2 wnioski, do Prokuratury rejonowej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa niealimentacji, na skutek wydanych decyzji dłużnikom alimentacyjnym dotyczących zwrotu wypłacanych świadczeń alimentacyjnych wpłynęły:
  - 1 prośba o umorzenie zwrotu zobowiązania, wszystkie rozpatrzone negatywnie.

Dłużnicy alimentacyjni

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Kwoty zwrócone, w 2012 roku, przez dłużników alimentacyjnych wynosiły:

- **16 529,56 zł** z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (z tego: przekazane do budżetu państwa 10318,61 zł, przekazane na dochody własne gminy wierzyciela 3305,92 zł oraz dłużnika 2905,03 zł),
- **7418,00 zł** dochody własne gminy z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych (z tego: przekazane przez gminę na dochody własne 4937,00 zł, przekazane przez inne gminy 2481,00 zł),
- **2402,68 zł** kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych.

W ramach działań wobec dłużników alimentacyjnych wysłano korespondencję do różnych instytucji, tj. prokuratura, sądy, komornicy, urzędy skarbowe, powiatowe urzędy pracy, urzędy gmin, starostwa, ośrodki pomocy społecznej. GOPS przekazuje również do Biura Informacji Gospodarczej informacje o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości nie regulowania za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

7. Środki wydatkowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie w roku 2012.

Tabela nr 7. Realizacja budżetu w 2011 i 2012 roku według klasyfikacji budżetowej i rodzajów świadczeń.

Zadanie	Wykonanie 2011	Wykonanie 2012
Zadania własne gminy	574 917,90	428 633,87
– zasiłki celowe (rozdział 85214)	81 060,34	60 006,44
– zasiłki celowe w ramach „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (rozdział 85214)	-----	5 580,00
– „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (rozdział 85214)	30 580,86	24 586,60
– zasiłki celowe POKL (rozdział 85214)	-----	3200,00
– zasiłki stałe (rozdział 85216)	41 566,68	-----
– zasiłki okresowe (rozdział 85214)	1440,56	2 885,55
– zasiłki okresowe POKL (rozdział 85214)	-----	487,19
– odpłatność w DPS (rozdział 85214)	127 569,09	65 473,46
– dodatki mieszkaniowe (rozdział 85215)	41 541,47	30 426,16
– GOPS (rozdział 85219)	226 162,30	223 735,89
– usługi opiekuńcze (rozdział 85228)	11 931,74	1 457,12
– prace społecznie użyteczne (rozdział 85295)	9 819,80	10 250,40
– składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych (rozdział 85213)	3245,06	-----
– Gminny Zespół Interdyscyplinarny	-----	545,06
Zadania własne gminy dofinansowane z budżetu Wojewody	385 952,12	446 252,13
– zasiłki okresowe (rozdział 85214)	24 950,17	22 952,39
– zasiłki okresowe POKL (rozdział 85214)	4695,00	2082,00
– zasiłki stałe (rozdział 85216)	166 266,70	225 375,03
– Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (rozdział 85295)	51 923,00	53 430,50
– GOPS (rozdział 85219)	125 137,00	124 557,00
– składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych (rozdział 85213)	12 980,25	17 855,21
Zadania zlecone gminie	2 664 337,19	2 447 815,28
– opieka zdrowotna – wydawanie decyzji (rozdział 85195)	27,00	72,00
– ośrodek wsparcia ŚDS (rozdział 85203) okres 01.01.2011 do 30.09.2011	306 034,37	-----
– świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny) rozdział 85212)	2 337 774,19	2 399 131,45
– składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych (rozdział 85213)	9 401,63	13 111,83
– zasiłki celowe dla rodzin/osób poszkodowanych w wyniku powodzi (85278)	-----	20 000,00
– Rządowy program „Wsparcia osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne” (rozdział 85295)	11 100,00	15 500,00
Środki pozyskane przez GOPS	81 997,88	117 471,32
– POKL "Pomagając sobie - pomagamy innym"	81 997,88	117 471,32
RAZEM	3 625 207,21	3 440 172,60

Największą grupę wydatków stanowią świadczenia rodzinne wraz z funduszem alimentacyjnym. Wydatki te są w całości finansowane z budżetu państwa, w ramach dotacji celowej. W wydatkach tych ujęte są również koszty obsługi zadań. Drugą pozycją wydatków to bieżące utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie większa część to wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników. Liczba zatrudnionych poszczególnych pracowników wynika z przepisów prawnych. Pozostałe koszty to zakupy bieżące związane z utrzymaniem jednostki. Kolejną pozycją są wydatki na zasiłki i pomoc w naturze. Ujęte w tym są zasiłki stałe, okresowe, celowe, specjalne zasiłki celowe.

IV. REALIZACJA PROJEKTU „POMAGAJĄC INNYM – POMAGAMY SOBIE”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie w 2012 r. realizował Projekt „Pomagając innym – pomagamy sobie”, współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach POKL. Całkowita wartość projektu wyniosła **125 648,86 zł** – wkład własny w wysokości 8 177,54 zł, dofinansowanie 117 471,32 zł. W realizacji Projektu brało udział 14 uczestników (11 kobiet i 3 mężczyzn), co daje 55 osób w rodzinach, zamieszkujących na terenie gminy Widawa, nieaktywnych zawodowo, zajmujących się głównie prowadzeniem gospodarstw domowych, sprawujących opiekę nad dziećmi. Celem Projektu w 2012 roku było osiągnięcie przez uczestników możliwie pełnej aktywności społecznej, zwiększenie motywacji do działania, uruchomienie tkwiących potencjałów, ukształtowanie umiejętności przewycięzania trudnych sytuacji życiowych i wskazanie działań służących przywracaniu prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Uczestnicy projektu objęci byli wsparciem w postaci:

- pomocy asystenta rodziny,
- terapii rodzinnej,
- voucherami do stomatologa,
- zasiłkami celowymi i okresowymi.

Ponadto uczestnicy projektu wraz z rodzinami uczestniczyli w imprezie z okazji Dnia Dziecka, która odbyła się w GOK w Widawie oraz jednodniowej wycieczce do Kazimierza Dolnego.

V. NOWE ZADANIA – NOWE MOŻLIWOŚCI

1. Zespół interdyscyplinarny

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Widawie został powołany przez Radę Gminy Widawa Uchwałą nr XL/270/10 z dnia 10 listopada 2010 r.

Do dnia 15 czerwca 2012 r., w skład Zespołu wchodziło 17 osób, natomiast w związku z odwołaniem dwóch osób z członkostwa w Zespole, obecnie liczy on 15 osób. Są to przedstawiciele instytucji związanych z realizacją zadań na rzecz pomocy osobom indywidualnym, rodzinom, grupom problemowym bądź środowisku.

Są to osoby z różnych grup zawodowych, reprezentujące instytucje publiczne, między innymi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie,

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariatu Policji w Widawie,
- Placówek Oświatowych, Samodzielnego Publicznego Zespołu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Widawie,
- Sądu Rejonowego w Łasku /społeczni kuratorzy sądowi.

Głównymi celami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Widawie jest:

- 1) pomoc osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów;
- 2) efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu;
- 3) współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 4) rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) zapobieganie wystąpienia przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej.

W ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego powoływane są Grupy Robocze, które podejmują działania z konkretną rodziną, w której występuje przemoc domowa i została uruchomiona procedura Niebieskiej Karty.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych, zgodnie z zawartymi porozumieniami, wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Do zadań Grup Roboczych należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów ich działań.

W 2012 roku uległ zmianie skład osobowy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Przewodniczącą Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Widawie, od 15 czerwca 2012 roku, jest Pani Katarzyna Frąckiewicz – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie. Zastąpiła ówczesną Przewodniczącą, Panią Wiolettę Kasprzyk, która złożyła rezygnację z pełnienia ww. funkcji (Zarządzenie Nr 44/2012 Wójta Gminy Widawa z dnia 15 czerwca 2012 r.). Zastępcą Przewodniczącej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego została Pani Barbara Dobrowolska – pedagog z Zespołu Szkół w Widawie. Na wniosek Dyrektora Zespołu Szkół w Widawie, z powyższej funkcji, jak również z członkostwa, została odwołana Pani Agnieszka Urbaniak (Zarządzenie Nr 41/2012 Wójta Gminy Widawa z dnia 5 czerwca 2012 r.).

W związku z powyższym w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Widawie obecnie wchodzi:

1. Pani Katarzyna Frąckiewicz – przewodnicząca Zespołu,
2. Pani Barbara Dobrowolska – zastępca przewodniczącej Zespołu,
3. Pani Sławomira Gibka Słomczyńska – sekretarz Zespołu,
4. Pani Dorota Sychniak – członek Zespołu,
5. Pani Anna Barabasz – członek Zespołu,
6. Pani Agnieszka Leopolska – członek Zespołu,

7. Pani Agnieszka Pokorska – członek Zespołu,
8. Pan Grzegorz Namirowski – członek Zespołu,
9. Pan Grzegorz Wlazlak – członek Zespołu,
10. Pani Halina Fiks – członek Zespołu,
11. Pani Anna Brzozowska – członek Zespołu,
12. Pani Urszula Rzepecka – członek Zespołu,
13. Pani Agnieszka Czarczyńska – członek Zespołu,
14. Pani Jolanta Kowalczyk – członek Zespołu,
15. Pani Małgorzata Frąckiewicz – członek Zespołu.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem, tj. 01.01.2012 do 31.12.2012, do Przewodniczącej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Widawie wpłynęło 17 Niebieskich Kart, z czego:

- 12 rodzin odmówiło pomocy ze strony Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Widawie,
- 5 rodzin wyraziło zgodę na współpracę, z którymi nadal podejmowane są działania mające na celu przezwyciężenie zaistniałego problemu,
- spośród 6 sprawców stosowanej przemocy w rodzinie, tylko jeden sprawca zgłosił się na spotkanie grupy roboczej.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Widawie powołał 12 Grup Roboczych, w skład których wchodzić pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie, dzielnicowi Komisariatu Policji w Widawie, społeczni kuratorzy sądowi, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagog szkolny, pielęgniarka środowiskowa. Wspólna wymiana doświadczeń, spostrzeżeń pozwalała podjąć szersze działania pomocowe. Bezpośredni kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy domowych oraz bezpośredni sposób przekazywania informacji pozwolił podejmować konkretne działania, które niewątpliwie usprawniły pracę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Widawie i znacznie szybciej osiągnięto zamierzone cele.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Widawie nadal prowadzi działania mające na celu przezwyciężenie problemu przemocy domowej, współdziała z innymi podmiotami, informuje o rodzajach pomocy z jakich może skorzystać rodzina znajdująca się w trudnej sytuacji rodzinnej.

Z pięcioma rodzinami, które wyraziły zgodę na podjęcie działań Zespołu, Grupy Robocze organizują spotkania.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Widawie z jedną rodziną dotkniętą przemocą zrealizował cele i zadania. Sprawca przemocy odbył leczenie stacjonarne, utrzymuje stan abstynencji, uczęszcza regularnie na wizyty do poradni odwykowej. Rodzina jest pod stałą opieką psychologa i pedagoga szkolnego.

2. Porozumienie z bankiem żywności im. Marka Edelmana w Łodzi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie w 2012 roku realizował, w ramach porozumienia z Bankiem Żywności w Łodzi, bezpłatne wydawanie żywności w ramach **Programu PEAD (Dostarczanie Żywności dla Najuboższej Ludności Unii Europejskiej)**. w 2012 roku objętych programem było 625 rodziny, wydano 67 737, 96 kg żywności.

Tabela nr 8. Zestawienie artykułów żywnościowych.

Lp.	Artykuł spożywczy	Tonaż	Wartość
1	Cukier	3360	12 398,40
2	Dżem 390g	3285,36	13831,37
3	Groszek z marchewką 400g	4608	11289,60
4	Herbatniki 200g	1344	6585,60
5	Kasza gryczana 500g	5040	16430,40
6	Klopsiki w sosie pomidorowy 850g	6609,6	21084,62
7	Koncentrat pomidorowy 160g	1008	5090,40
8	Makaron świderki 500 g	5390	13151,60
9	Masło extra 200g	500	5125
10	Mąka pszenna 1000 g	6160	7392
11	Mielonka wieprzowa 400g	3168	17392,32
12	Mleko UHT 1 litr	13680	23803,20
13	Olej rzepakowy 1litr	2025	9922,50
15	Ryż 1000g	9600	22848
16	Ser podpuszczkowy 400g	1000	12730
17	Ser topiony 100g	960	7958,40
	Razem	67737,96	207033,41

3. Prace społecznie użyteczne

W 2012 r. realizowane były, we współpracy i współfinansowaniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Łasku, prace społecznie użyteczne, jako forma aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Z terenu Gminy Widawa w pracach tych wzięło udział 17 bezrobotnych, którzy wykonywali prace porządkowe i pomocnicze w Gminnym Zakładzie Usług Komunalnych w Widawie. Na wypłatę świadczeń pieniężnych z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych wykorzystano ogółem **29 342,00 zł**, z tego z budżetu gminy 10 250,40 zł, pozostała kwota 19 916,00 zł została wypłacona ze środków Powiatowego Urzędu Pracy w Łasku.

4. Coroczna akcja „Gwiazdka dla wszystkich dzieci”

Jak co roku w grudniu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie zorganizował zbiórkę p.n. „**Gwiazdka dla wszystkich dzieci**”, mającą na celu przekazanie drobnych paczek i upominków dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Akcja miała na celu zebranie słodczy, artykułów spożywczych, zabawek, środków finansowych na zakup ww. artykułów i obdarowanie nimi dzieci z rodzin ubogich. **Zebrano 1195,00 zł**. Z otrzymanych i zakupionych artykułów zostały skompletowane różnorodne **paczki dla 51 rodzin**.

INNE DZIAŁANIA

W 2012 roku był zatrudniony przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie radca prawny, który przyjmował dwa razy w miesiącu w Gminnym Ośrodku Kultury. Z bezpłatnych porad mogli skorzystać wszyscy mieszkańcy Gminy Widawa.

W ciągu całego roku 2012 pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie prowadzili zbiórkę i dystrybucję odzieży nowej i używanej, obuwia, mebli i inny sprzętów gospodarstwa domowego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie współpracował również z Ośrodkami Pomocy Społecznej z innych miejscowości. Pracownicy socjalni na wniosek innych ośrodków przeprowadzali wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do alimentacji i dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie gminy Widawa.

W sprawach budzących wątpliwości prawne pracownicy kontrolowali się z Radcą Prawnym zatrudnionym przez Urząd Gminy w Widawie.

VI. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE WIDAWA

Stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia wykaz potrzeb, w tym zakresie. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Mając powyższe na uwadze przedstawiam poniżej potrzeby w zakresie pomocy społecznej oparte o szczegółową analizę oraz możliwości Ośrodka:

- 1) zaplecze lokalowe dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie;
- 2) utworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, np. świetlice środowiskowe, placówki specjalistyczne, świetlice terapeutyczne, itp.;
- 3) podnoszenie poziomu i doskonalenie zawodowe kadry Ośrodka oraz członków Stałego Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 4) podejmowanie działań służących aktywizacji (zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej) osób marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym – kontynuacja projektów systemowych współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Opracowanie:

Katarzyna Frąckiewicz

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie
ul. Rynek Kościuszki 10
98-170 Widawa
Tel. 43 67 21 034 w. 52
Fax. 43 67 21 034 w. 51